

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۷ شهریور ماه ۱۳۱۰ * (۱۶ ربیع الثانی ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) شور و تصویب لایحه استخراج معدن شمشک
- ۳) شور لایحه تجدید استخدام معلمین فرانسوی
- ۴) موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه سی و یکم امرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * * *

(۱ - تصویب صورت مجلس)

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (نمایندگان -

خیر) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - شور و تصویب لایحه طرز استخراج معدن شمشک]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بمعادن ذغال سنگ

شمشک مطرح است

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه لایحه نمره ۱۳۳۰ دولت راجع بمعادن و محاسباتی و اداری معدن شمشک را مثل يك مؤسسه

* عین مذاکرات مشروح چهل و دومین جلسه از دوره هشتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)
دایرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : تیمور ناش - دبستانی - کرمانی - میرزا حسین خان افشار - اورنگ - فزونی - امیر ابراهیمی - عراقی - ایزدی - اسکندری - آشتیانی - باستانی - طالب خان - طباطبائی وکیل - چایچی - مجد ضبائی - صفاری - فرشی - عدل - قنوجی - حاج علی اکبر امین - میرزا ابوالحسنخان - پیر نیا - ملک آرائی - نواب یزدی - فهیمی - مزدهمی - افسر - آقا زاده سبزواری - اقبال - محمد ناصر خان قشقائی

غائبین بی اجازه - آقایان : اعظم زنگنه - وکیل - میرزا محمد تقی بروجردی - آقا رضا مهدوی - حاج فلاح حسین ملک - دیر آمدگان با اجازه - آقایان : مولوی - دکتر امیر اعلم - اسفندیاری - سرفنسی قلیخان یات

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : اسدی - یونس آقا - وهاب زاده - مسعود ناشی .

تجارتی بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی واداری دولت اداره نموده و حساب آن را مرتباً بوزارت مالیه ارسال دارد

ماده ۲ - برای سرمایه عملیات مبلغ بیست هزار تومان از محل ۴۲۵۰۰۰ تومان موضوع قانون مورخه ۱۹ تیر ماه ۱۳۱۰ استقراض نماید

ماده ۳ - عایدات معدن پس از استهلاك بیست هزار تومان قرضه موضوع ماده ۲ در آخر ۱۳۱۰ و بعد از وضع مبلغ سه هزار تومانی که ضمن عایدات معادن در بودجه ۱۳۱۰ مملکتی منظور شده است بمصرف مخارج استخراج ذغال و دائر داشتن معدن مزبور رسیده و مازاد بصندوق عایدات مملکتی تحویل خواهد شد

رئیس - مذاکره در کلیات است (مخالفی نیست) رأی میگیریم بورود در مواد موافقین با ورود در مواد قیام فرمایند

(جمعاً قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول قرائت میشود

ماده ۱ - اداره کل صناعت مجاز است امور مالی و محاسباتی و اداری معدن شمشک را مثل يك مؤسسه تجارتي بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی و اداری دولت اداره نموده و حساب آنرا مرتباً بوزارت مالیه ارسال دارد

رئیس - آقای وثوق

وثوق - بنده موافقم و میخواستم از آقای فرخ سؤال کنم اداره معدن شمشک را که میخواهند يك مؤسسه تجارتي بکنند آیا مخارج و منافعش را در نظر گرفته اند مخارج ساختمانی که کرده اند و مخارجی که بعد ها باید بکنند عایداتش بقدری هست که این مخارج را مستهلك کند و از برای آتیه هم نموده باشد یاخیر؟ یا يك مخارجاتی میشود و مثل سایر چیزها يك مخارجی میکنند و نصفه کاره میماند؟

فرخ (رئیس اداره کل صناعت) - خاطر محترم آقایان مستحضر است راجع بمعدن شمشک يك مخارجی بمزبور

سرمایه احتیاط سرمایه رزرو چقدر است؟ اصول تجارتي یعنی يك مؤسسه ای که با اصول تجارتي تشکیل می شوند که میگوید سرمایه اولیه من اینقدر. سرمایه احتیاطی من این قدر سرمایه رزرو من اینقدر سهام من اینقدر یا اینکه سرمایه مال یکی است. اینها را واقعاً خوب است از نقطه نظر نتیجه توضیحات کاملی آقای رئیس کل صنایع بدهند تا حقیقتاً معلوم شود وضعیت معدن شمشک در چه حالت است. آیا مقصود این است که يك مقداری از این را استخراج کنید؟ یعنی اینکه خرد خرد آهسته آهسته قلم های خیالی ملایمی برداشته شود در ظرف پنج سال ده سال. این طور البته مقصودتان نیست. اگر منظور این باشد که حقیقتاً مثل مؤسسه تجارتي اداره شود باید این نظریات رعایت شود با آن راپورت های متخصصین علمی که داده اند وضعیت آن معدن در چه حال است. قابلیت این معدن برای ذغال چه جور است و تا چه اندازه ممکن است ذغال بدهد و چه اندازه ممکن است مفید باشد؟ اینها را شرح بدهند تا نمایندگان محترم هم با يك وضعیت بهتری مطلع شوند و نظریات خودشان را بیان کنند و لایحه اگر قصی دارد تکمیل شود.

فرخ - اجازه میخواهم در توضیحات آقای نماینده محترم که بنده فرمایششان را دو قسمت کرده ام قسمت دوم را اول جواب عرض کنم و بعد جواب قسمت اول را بدهم. قسمت دوم که اول باید دولت چرا باین فکر افتاده است که این جا را بطور مؤسسه تجارتي عمل کند و بعد به آن فرمایشاتی که فرمودند توضیحات بدهم. امسال برای مخارج فعلی که دولت لازم داشت اعتباری در نظر گرفته نشد. و مخارجی که سه قبل شده بود راجع به معدن شمشک و تونل هایی که زده شده بود لازم بود اینها حفظ شود تا يك اعتبار مهم تری که لازم است تهیه شود و مطابق اصول علمی استخراج شود. برای این کار صلاح دیده شد که عاجلاً امسال بطور موقت بطرز اصول تجارتي معدن حفظ شود و آن تونل ها و عملیات سابق از بین نرود تا ما مقدمات علمی بعدی مان را تکمیل کنیم و آن نتیجه اصلی را در سه ۱۳۱۱ ببریم این عات اصلی

قضیه بود اما در قسمت تجارتي که فرمودند دولت یعنی وزارت مالیه بیست هزار تومان بداره صناعت قرض داده است که تا آخر سال هزار و سیصد و ده باختیار ما خواهد گذاشت و در آخر هزار و سیصد و ده این مبلغ را اداره صناعت رد میکند. باین وجه بطور متحرک ذغال سنک استخراج میکنیم و میفروشیم بنرخ عادلانه شاید هم يك مقدار تخفیف داده شود. و از این راه هم مخارجی برای استخراج ذغال سنک میشود و هم تونل ها حفظ میشود و هم بیست هزار تومان بصندوق مالیه رد میشود و منافعی هم که از این کار حاصل میشود بصندوق دولت رد میشود و محاسبات و مخارج از طرف وزارت مالیه و اداره صناعت متفقاً بعمل خواهد آمد که از روی کمال صمیمیت این عمل شود و در عین این حال در حدود شصت و پنج هزار تومان اعتبار خواسته شده که آلات و ادواتی که برای استخراج علمی معدن لازم است اتیاع شود تا ما اشیاء را تهیه و حاضر کنیم و بعد شروع با اقدامات علمی کنیم. اما آن راپورت هایی که فرمودند البته بعرضتان رسیده است که این معدن از بزرگترین معادن ذغال سنک و سالهای متمادی احتیاجات ما را تأمین میکند ولی بهمان ترتیبی که عرض کردم مطابق اصول علمی باید استخراج نمود تا با اصطلاح بآن رگه برسیم و این مسائل کاملاً در تحت دقت و مطالعه قرار گرفته و امید وارم در سال آتیه بطور قطع مطابق اصول علمی بتوان استخراج کرد.

رئیس - آقای طهرانی

میرزا حسینخان طهرانی - بنده حقیقتاً از توضیحاتی که آقای فرخ دادند متأسفانه چیزی درست حالیم نشد. عرض کنم اولاً معدن شمشک يك معدنی است که دولت برای استخراج او زحماتی متحمل شده است و چون محل احتیاج عمومی است و همه مردم با احتیاج دارند و کمک میکند به ترقیات مملکت بدیهی است که دولت باید در آن اقدام کند و یکی از وظایف حتمیه او است که باید زیاد تر از این هم اقدام کند بنده تصور

میکنم برای حفظ تونل ها همان طور که فرمودند که يك مقدارش یا بنده ملتفت شدم اعتباری میخواهند که روی اصول تجارتی این را اداره کنند و يك پولی میخواهند که بیست هزار تومان اعتبار داشته باشند ذغالی بیاورند بفروشند بعد از عایدات او تونل ها را حفظ کنند اینرا بنده نمیدانم . گر چه کاملاً مطمئنم بحسن اداره و شوقی که شما بکار دارید ولی نمیدانم این چه عملی می شود اگر واقعاً این تونل ها و زحمتی که دولت کشیده باید حفظ شود همانطور که شصت و پنج هزار تومان اعتبار خواسته اید برای آلات و ادوات و لایحه اش پیشنهاد شده و میاید که آلات و ادوات گرفته شود خوب است يك وجهی هم گرفته شود برای حفظ تونل ها و روی همان اصول علمی کار کنند تا برسند به نتیجه چون این يك محلی نیست که دولت بخواند از آنجا استفاده کند بلکه يك معدنی است که باید سعی کرد و زحمت کشید تا به رگه ذغال رسید برای رفع احتیاجات عمومی و مردم از آن استفاده کنند دولت زحمتی کشیده معدن را هم بیرون آورده ولی از این معدن دولت نباید نظر استفاده داشته باشد این يك روشنائی است که برای احتیاجات عمومی لازم است برای چراغ برق میخواهید برای آب میخواهید برای سایر چیزها . این يك چیزی است مثل گندم و نان و آب برای ما ضروری است و احتیاج داریم از این نقطه نظر بنده تصور میکنم این نظری که آقای فرخ گرفته اند که این جا را روی اصول تجارت اداره کنند بعد از عایدات آنجا معدن و تونل را حفظ کنند و کار کنند بنده گمان نمیکنم موفق شوید . این يك خرجی دارد و تحت نظر اداره صنعت باید باشد . رسیدگی و مراقبت هم بکنید که این تونل ها از بین نرود و همان مطابق اصول علمی استخراج شود همه این ها را بنده کاملاً موافقم ولی با این قسمت که شما با اصول تجارت وارد شوید و بیست هزار تومان اعتبار متحرك داشته باشید و بنده تصور نمیکنم این عملی باشد و از این جهت مخالفم .

دکتر ظاهری (مخبر کمیسیون بودجه) - در این لایحه

دو چیز را دولت تقاضا کرده یکی بیست هزار تومان اعتبار . یکی عمل کردن بطور تجارسی اولاً اینکه چه مبلغ برای اداره کردن اینجا لازم است که آقای طهرانی میفرمایند این مبلغ کافی نیست پیش بینی اینکار با خود دولت است و اداره صنعت تشخیص داده که این مبلغ کافی است عجبالتاً ما وارد این قسمت نمیشویم که این قسمت کم است . بعلاوه پیشنهاد اضافه اعتبار هم از طرف ما (مجلس) شایسته نیست خود دولت و اداره صنعت بیست هزار تومان اعتبار را کافی میدانند و چون در بودجه برای این موضوع اعتباری پیش بینی نشده بود فقط يك مبلغ چهار صد و بیست پنج هزار تومان بود برای ساختمان راه شمشك از این اعتبار دولت استفاده میخواهد بکند اجازه بگیرد که بیست هزار تومان از این مبلغ تخصیص داده شود برای استخراج معدن . پس این تقاضا يك چیز تازه نیست اعتباری است که چون در بودجه پیش بینی شده بوده است دولت میخواهد استفاده کند از اعتبار راه سازی برای استخراج معدن . بیست هزار تومان اعتبار و اجازه بگیرد که بمصرف استخراج معدن برساند اما این موضوع که بترتیب تجارتنی باشد . مقصود از این عمل این است که از قانون محاسبات عمومی مستثنی باشد از این جهت این عبارت را آورده اند که اگر يك چیزی را میخواهند بخرند اعلان مناقصه در کار نباشد و با يك چیزی را میخواهند بفروشند اعلان مزایده لازم نداشته باشد مقصود از اینکه بترتیب تجارتنی اداره شود این است یعنی آزاد تر باشد اداره صنعت برای ششماه این کار را میکنند و از این بیست هزار تومان استفاده میکنند برای استخراج . که محصولش را بفروش برسانند و پول را هم بمالیه بدهد و محاسباتش را هم مالیه مراجعه و رسیدگی کنند . منتهی این است که لازم نیست قانون محاسبات عمومی را رعایت کنند و این ترتیب برای تسریع در عمل است اشکالی هم ندارد

کازرونی - مذاکرات کافی است .

اعتبار - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید

اعتبار - خوب است آقایان اجازه بفرمائید در این قسمت مذاکره شود تا بفهمیم منظور چیست و مقصود فهمیده شود و الا کسی مخالفتی ندارد فقط برای فهم قضیه است و توضیحاتی لازم است داده شود خوب است اجازه بفرمائید صحبت شود باین جهت گمان میکنم مذاکرات کافی نیست .

رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانید قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی نیست . توبه خودتان است .

اعتبار - بنده بدو عرض کنم این لایحه که از کمیسیون بودجه گذشت بنده متأسفانه آن روز نبودم باین جهت مقصود را نفهمیدم . البته حالا آقای مخبر یا آقای رئیس کل صنعت توضیح میدهند بنده هم موافقم ولی این جا مقصود را نمیفهم میخواستم پرسم اساساً تاجحال باین معدن شمشك چه جور معامله می شده است و حالا دولت چه می خواهد بکند؟ و از این تفاوت تغییر عمل چه نتیجه میخواهد بگیرد؟ این را باید بفهمیم - اصول تجارتنی - اصول تجارتنی همان بود که آقای رهنما توضیح دادند - اگر واقعاً این جا را بخواهیم روی اصول تجارتنی عمل کنیم در مرحله اول تأسیس شرکت است . و سرمایه و این چیزهایی که هر کدام بجای خودش باید عمل شود . ولی يك کلمه (اصول تجارتنی) نوشتن بنده از این چیزی نمیفهمم که مقصود چه چیز است بایست هزار تومان که امروز برای هر عمل کوچکی که بخواهید انجام دهید ناقابل ترین وجه است چطور می شود يك وضعیت تجارتنی را اداره کرد؟ آقای مخبر میفرمایند که بیست هزار تومان را آورده اند برای تصویب برای اینکه اعتبار نداشت و حال اینکه این بیست هزار تومان از محل اعتبار سابق است و آنرا هم مجلس تصویب کرده است در لایحه جداگانه مجلس این مبلغ را برای راه شمشك و استفاده از ذغال سنگ که باید بطور علمی استخراج شود رأی داده و تصویب کردند

است و از آن محل اگر میخواهند وجهی بگیرند تصویب علیحده لازم ندارد . آنچه که بنده حس میکنم نظر اداره صنعت باید این باشد که میخواهند انحصار ذغال سنگ را بخودشان بدهند و ذغال سنگ را خودش بیرون بیاورد و بفروشد اگر مقصود این است این را باید صریح گفت و در اطرافش صحبت نمود شاید هم خوب باشد و در اطرافش هم موافقت شود . تاجحال معدن شمشك و سایر معادن يك وضعیتی داشت که بمزایده می گذاشتند و يك اشخاصی پیدا می شدند بطور داوطلب کم یا زیاد موافقت می شد و باو میدادند او هم باشخص دیگر بفروشد روی اصول رقابت يك قیمت عادلانه و حالیه بطوری که این جا توضیح فرمودند میفرمایند ما می خواهیم خودمان بیرون بیاوریم و بفروشیم و بالاخره از این راه هم بیست هزار تومان را تأمین کنیم و هم تونل را حفظ کنیم و هم استخراج علمی را تعقیب کنیم باقی پولش را هم بدهیم به وزارت مالیه این لازمه اش این می شود که ذغال سنگ را پنج برابر این قیمت بفروشید . در خاتمه بنده میخواستم استدعا کنم از آقایان . از آقای مخبر محترم از آقای رئیس کل صنعت که توضیح بیشتری بدهند که تاجحال چه می کردند و بعد از این چه میخواهند بکنند؟ و این تفاوت را که می خواهیم بگیریم و بفروشیم این آیا عملی است و خوب است که اداره صنعت یادوات خودش بیاید چندتا مؤسسه ذغال فروشی ایجاد کند؟ بنظر بنده باید يك قدری بیشتر در این مسئله دقت و بحث شود . و بیست هزار تومان بنظر بنده يك مقدار خیلی کمی است و بنده خیال میکنم این همه فکرهای خوب و وسیع را نشود با بیست هزار تومان انجام داد .

رئیس اداره کل صنعت - برای استحضار خاطر محترم آقایان توضیحات بیشتری عرض میکنم شاید قانع شوید و رفع اشتباه شود . سابقاً معدن شمشك را آقایان دولت خودش اداره میکرد بطور علمی شاید در سال هشتاد هزار تومان خرج میکرد و ذغالی هم از آنجا در میآوردند و میفروختند و بحساب دولت به تمام وزارتخانهها ذغال میداد . امسال نظر باینکه اعتباری در

نکردیم و موقع منقضی میشد. و منظور اصلی آقایان که استخراج علمی باشد آن در بودجه هزار و سیصد و یازده تا مین خواهد شد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

دشتی - بنده يك پیشنهادی دارم

پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم ماده اول بطریق ذیل اصلاح شود: ماده اول - استخراج ذغال معدن شمشک منحصرآباداره کل صنعت و اگذار میشود و اداره مزبور در استخراج آن مشمول مفاد قانون محاسبات عمومی نخواهد بود.

دشتی - عرض کنم با وجود اینکه بنده خودم را يك آدم بطنی الاثقالی نمیدانم از این ماده چیزی نفهمیدم بعد مقدمه لایحه را خواندم در مقدمه هم چیزی نفهمیدم بعد از این بنظرم باید پیشنهاد کنم که لایحه و قانون معما پیدا نکنند برای این که ملاحظه فرمائید این جا صحبت میشود که سابقا دولت بطور علمی استخراج میکرد و حالا بطور تجارتي استخراج میشود یعنی انجازهائی که تجارتي ذغال استخراج میکنند ضد علمی است. این است دیگر سابقا اصول علمی استخراج میکرد حالا با اصول تجارتي (ضد علمی) از توضیحاتی که آقای مخبر دادند و همچنین آقای فرخ معلوم شد مقصود این است که معدن شمشک را سابقا اجازه میدادند بسایرین و حالا میخواهند خودشان استخراج کنند و در استخراج هم مشمول قانون محاسبات عمومی باشند یعنی بیست هزار تومان وزارت مالیه بدهد و این را بطور انتفاع بگیرد و از استخراج معدن ذغال سنک پس بدهد. معنی و مفاد بیاناتی که آقای مخبر کردند و همچنین مفاد اظهارات آقای رئیس کل صنعت این بود که معدن شمشک را آقایان نمیخواهند استخراج کنند. يك سرمایه بیست هزار تومانی را از مالیه بگیرند و بعد هم برای

بودجه بود دولت در نظر گرفت که اینجا را موقفاً يك طرزی اداره کند در سیصد و ده. تا محتاج يك اعتبار مخصوصی نشود. باینجه این کلمه را در اینجا ذکر کردیم که بفرز اصول تجارتي مقصود از این اصول تجارتي نه این است که يك شرکت سهامی تشکیل شود برای تجارت بلکه وزارت مالیه يك اعتباری داده است باذاره صنعت که از این محل ذغال استخراج شود و فروخته شود و اعتبار اصلی رد شود و پس از رد مخارجی که برای استخراج می شود منافعتش هم بصندوق دولت رد می شود و در تحت کنترل خود دولت خواهد بود. بنابر این اصول تجارتي این نیست که اداره ذغال سنگ روی آن برنسیب باشد بلکه از نظر ضیق وقت بود زیرا منتهی تا دو ماه دیگر بیشتر نمی شود استخراج کرد و این قسمت هم برای این کار مساعد نیست این بود که خواستیم بايك وضعیتی این عمل را امساله ادامه بدهیم تا سه آتی و اگر ما میخواستیم این کار را نکنیم دچار مشکلات محاسباتی بودیم که بالاخره موقع را از دست ما میداد که نمی توانستیم مقصود را بدست بیاوریم اینکه فرمودید از این معدن می خواهیم استفاده کنیم معدن شمشک اصلاً در دست دولت هست کسی دیگر کار نمیکرد. کلیه معادن را وقتی که می خواهند کار کنند از وزارت مالیه اجازه می کنند آنوقت کار میکنند. معدن شمشک از اول اصلاً با اجازه کسی نیست و در دست دولت بوده تا بحال و بعدا هم خواهد بود و یکی از معادن مهمی است که دولت برای احتیاجات شهر طهران لازم دارد و اجازه هم نداده اند و نخواهند داد. و قیمت ذغال سنگ هم (عرض کردم) حالا شاید هفت تومان یا بیشتر است در طهران ولی بطوری که بر آورد کرده ایم شاید در آن موقع پنج تومان خواهد شد و پس از وضع تمام مخارجی که برای این کار خواهیم کرد و بیست هزار تومان را هم رد کنیم پیش بینی کرده ایم که بازده هزار بیست هزار تومان فایده خواهد کرد که به دولت میرسد و این عمل عجلتاً برای رفع اشکال است برای این بود که ما اعتباری در بودجه منظور و پیش بینی

بکار انداختن این بیست هزار تومان مجبور نباشند که فرمالیته های قانون محاسبات عمومی که معمولاً باید اعمال شود اعمال کنند در این صورت بنظر بنده ماده واحده را باید همینطور نوشت که منحصرآباداره استخراج ذغال سنک را مجلس شورای ملی با اداره صنعت میدهد و ایشان هم مجبور نباشند که رعایت قانون محاسبات عمومی را بکنند و بیست هزار تومان را هم که اجازه دارند خرج کنند از همان چهار صد و بیست و پنج هزار تومان خرج کنند دیگر محتاج بلا یجه جدیدی نیست و اینکه مخبر محترم اظهار میکردند که نظر آقایان پیشنهاد اضافه خرج است هیچکس پیشنهاد اضافه خرج نکرد اگر شما میخواهید معدن را باوضع علمی استخراج کنید با بیست هزار تومان نمیشود این يك سرمایه چهار صد هزار تومان یا صد هزار تومان میخواهد که ادوات علمی بیاورند و استخراج کنند ولی حالا معلوم می شود غرض دولت این نیست غرض دولت این است که همانطوریکه سابقاً مستأجرین استخراج می کردند حالا خود دولت استخراج کند این دیگر لازم به معما نوشتن نیست همینطور ساده بنویسند معلوم میشود **مخبر** - فرمایشاتی که نماینده محترم فرمودند مفادش با ماده که دولت پیشنهاد کرد یکی است تفاوتی که دارد يك کلمه انحصاری در او هست که دولت همچو تقاضائی نکرده بعلاوه فرقی که دارد جمله (مثل يك مؤسسه تجارتي) را حذف کرده اند منظور اداره صنعت هم از اینکه مثال زده است مثل يك مؤسسه تجارتي مقصود همان بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی بوده و این موضوع را ممکن است بعقیده بنده توافق کنیم اگر اشکالی می بینند آقایان در اینکه مثل يك مؤسسه تجارتي نوشته شود آنرا بر داریم در صورتیکه نه در بودنش يك مزاحمتی هست و نه در حذفش يك فایده کلی منظور است فرقی نمیتند در اصل موضوع منظور اینکه يك مؤسسه تجارتي باشد این است که از مراعات مواد قانون محاسبات عمومی

مستثنی باشد حالا اگر آقایان این را زائد میدانند ممکن است عبارت را عوض کنیم ولی تصریح باینکه انحصار دولت باشد این را نه خود دولت تقاضا کرده و نه لزومی دارد پس خوب است که آقای دشتی نماینده محترم این پیشنهاد خودشان را پس بگیرند زیرا که عبارت ماده هم عین همین پیشنهاد است و اگر چنانچه مثل يك مؤسسه تجارتي را لازم ندانند آنرا ممکن است حذف کنند و الا اصل ماده را بنده قرائت میکنم ماده اول: اداره کل صنعت مجاز است امور مالی و محاسباتی و اداری معدن شمشک را مثل يك مؤسسه تجارتي بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی و اداری دولت اداره نموده و حساب آنرا مرتباً بوزارت مالیه ارسال دارد و این همان منظوری است که خودتان دارید بنا بر این قبول پیشنهاد لزومی ندارد.

رئیس کل صنعت - يك توضیحی خدمت آقایان عرض میکنم که معادن اصلاً تحت اختیار دولت هست و هر کسی هم نخواهد در معادن عملیاتی بکند باید از دولت اجازه بگیرد بنا بر این این کلمه محتاج نیست و باید بعرض آقایان هم برسانم که تنها قانون محاسبات عمومی مانع نیست قوانین بودجه هم مانع است بنده هم موافقت میکنم اگر آقایان لازم میدانند که آن کلمه مثل مؤسسات تجارتي برداشته شود پیشنهاد بکنند و الا همین ماده عین مقصود آقا است.

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای دشتی آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. رأی میگیریم بماده اول موافقین با ماده اول قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود: ماده دوم - برای سرمایه عملیات مبلغ بیست هزار تومان از محل ۴۲۵۰۰۰ تومان موضوع قانون مورخه ۱۹ تیر ماه ۱۳۱۰ استقرض نماید.

رئیس - آقای زهنما

رهنما - اساس این لایحه ماده دوم است مطابق این ماده دولت بیست هزار تومان برای استخراج معدن شمشک اختصاص میدهد که در آن هفت ماه شروع بعمل کند این ماده بعقیده بنده اساساً همه قسمتهایش بی نتیجه است برای استخراج معدن بیست هزار تومان اختصاص دادن مثل این است که با پنجشاهی بیک دکان باز کنند هیچ ممکن نیست که با بیست هزار تومان بیک معدنی را استخراج بکنند مگر اینکه مثل سابق با کلنگ و تیشه بزنند و معدن استخراج کنند باستی ماشین بیاورند کار خانه بیاورند راه تأسیس کنند و کاریل بسازند تمام آن مؤسسائی که لازمه بکام معدن است ایجاد کنند آن وقت معدن را استخراج کنند و الا یواش یواش و خورد خورد با کلنگ بزنند همانطور که سابقاً وزارت مالیه و فوائد عامه میکرد مزایده میداد فلان معدن را استخراج میکردند و مقید نبودند که چه شکل استخراج بشود مطابق اصول علمی یعنی ماشین بیاورند کارخانه بیاورند در محلی که باستی کار کنند اشتباهی تونل نزنند و بقول یکی از نمایندگان که اظهار میکرد همان اشخاصی هم که اداره صناعت اعماد دارد اشتباه میکنند پس بنابر این مقصود از این لایحه به بینیم چیست مقصود این است که فقط شش تا بیل که میخواهند بخرند بمزایده نگذارند اگر اداره صناعت فقط مقصودش این است که مطابق اصول تجارتنی عمل بکنند و آن شش تا بیل یا ده تا کلنگ که میخواهد بخرد مزایده نگذارند چه چیز فوریت دارد در استخراج معدن شمشک که ده روز دیر میشود اگر مزایده بگذارند پس این فکر بلندی نیست که انسان بهش وقع بگذارد حالا آمدیم از آنطرف اصولاً ما در قسمت معدن بیک وضعیتی داریم که باید با این وضعیت مبارزه کرد در ده سال پیش بیک فکری بود در ایران که آن فکر خیلی صحیح و مقدس بود آن فکر از طرف ملیون و وطن پرستان بود آن فکر این بود که با سرمایه خارجی بهر قوه که هست باید

مقاومت کرد و نگذاشت سرمایه خارجی وارد شود چرا برای اینکه دولت ها ضعیف بودند و میخواستند در مقابل سرمایه خارجی منافع ملی و مملکتی و وطنی را محافظه کنند این سیاست از طرف ملیون تعقیب شد و خیلی هم خوب بود این فکر ملیون بود هر جا صحبت می شد میگفتند سرمایه خارجی نمیخواهیم این صحیح بود و اگر در آن مواقع گذاشته بودند سرمایه خارجی بیاید شاید صدعات بیشتری وارد میشد امروز آقا آروز نیست آروز باستی با این فکر مقاومت کرد امروز دولت های ایران با کی ندارند که صد هزار تومان صد هزار لیره بیاید در ایران و خرج شود در ایران و کارگرها بکار بیفتند معادن مملکت را استخراج کنند کاری برای این مملکت تهیه کنند بالاخره مردم را از این ضیق و تنگ دستی نجات دهند آروز باستی با این فکر مقاومت کرد امروز باید مثل سایر ملل همانطور که فرانسه سعی میکند سرمایه انگلستان را بیاورد انگلستان سعی میکند سرمایه امریکارا بیاورد ایران هم وارد این مرحله شده است اشتباه نکنید امروز ما محتاج هستیم که در بازار سرمایه خارجی بیاید اسعار خارجی بیاید و بفروش برود برای اینکه معادن ما را استخراج کند و طبیعتاً در آن موقع طوری میشود که اسعار پائین می آید امروز ما تمام پول خودمان را میفرستیم بخارج و اسعار میخریم بنا بر این بیک اصلی است این اصل امروز اهمال شود بسیار خوب است ما امروز باک نداریم که بیائیم صد هزار دلار سرمایه خارجی را بیاوریم حالا بیائیم باصل ماده بنده عقیده ام این است که یکی از دو کار باید بشود یا اینکه این کلمه تجارتنی از این ماده برداشته شود شش تا بیل ده تا بیل صد تا بیل یا صد تا بیل یا بیک چیزهای دیگری که می خواهند بخرند مطابق همان اصول سابق عمل شود با بطوریکه بنده پیشنهاد کردم و آن اینست که دولت با اداره صناعت اجازه بدهد که اداره صناعت مجاز باشد برای استخراج معدن شمشک شرکتی تشکیل بدهد که سهام این را خود اداره صناعت

بفروشد برای مشارکت دولت بیست هزار تومان از سهام این برای اینکه این شرکت عملی شود و بکار بیفتد بیست هزار تومان از این سهام را دولت از پول خودش خریداری کند آنوقت این شرکت در تحت نظر رئیس اداره صناعت تشکیل میشود اداره صناعت می نشیند مخارج این را بر آورد میکنند می بیند چقدر خرج دارد صد هزار تومان دوست هزار تومان پانصد هزار تومان خرج دارد با متخصصین خودش با اشخاصی که کار کرده اند در معدن آقای رئیس صناعت توجه فرمائید این قسمت دوم بنفع خود اداره حضرتعالی است خودتان تحقیق فرمائید به بینید صد هزار تومان دوست هزار تومان خرج دارد این دوست هزار تومان را می آورید روی کاغذ مطابق قوانین تجارتنی که در این مملکت موجود است آن قوانین را می کشند جلو بیست هزار تومان خودتان وزارت مالیه در این قسمت شرکت میکنند شرکت را اداره میکنند آقا بنده تعجب میکنم چرا دولت با اداره صناعت این شرکت را تشکیل بدهد دیگر جای نگرانی نیست خود اداره شرکت تشکیل میدهد دولت هم می آید دخالت میکند و مبلغی از سهام را خریداری میکنند آنوقت این میشود معدن حسائی استخراج کرد ولی حالا بیست هزار تومان به بینیم پنجاه هزار تومانش بقول یکی از نمایندگان محترم خرج راه بشود و هفت هزار تومانش خرج فلان بشود باز مطابق همان ترتیب سابق است معادن ما دو صورت دارد آقا بیک قسمت از معادن است که نمیدانیم چیست معدن هست یا نیست آنها را که نمیتوانیم درس قضاوت کنیم آنهائی هم که محقق شده اشخاصی که متخصصینی رفته اند و تحقیق کرده اند دیده اند که آنجا معدن است و بقدر تجارتنی هست آنها را هم ما داریم اینطور نقله میکنیم دست بدست میاندازیم امروز را میاندازیم فردا این کارها را نکنید آقا بیاورید خود اداره صناعت این کار را بکنند بیک اداره تشکیل بدهد تحت نظر اداره صناعت بیست هزار تومان

دولت بهش مساعدت کند آنوقت خود اداره صناعت با نظر اولیای امور شرکت تشکیل بدهد شروع کنند با استخراج ذغال سنگ بطور حسابی ده هزار نفر بیست هزار نفر کارگر را بنان برسانند ضمناً قیمت سوخت را هم پائین بیاورند که کمک بکنند بنام صنایع دیگر مملکت.
رئیس کل صناعت - بنده تصور میکنم که این کلمه بیست هزار تومان بیشتر موجب سوء تفاهم نماینده محترم و سایر آقایان شده است این مخارج را که ما داریم اینجا میکنیم بیست هزار تومان نیست مطابق اصول تجارتنی بیک محل دیگری است اینجا ما پیش بینی کردیم امسال ذغال استخراج کنیم از این راه ما تقریباً صد هزار تومان هشتاد هزار تومان از این محل خرج خود معدن میشود این بیست هزار تومان اعتبار متحرکی است که اداره صناعت گرفته است برای اینکه عملیاتش در بدو امر توقف پیدا نکند ولی در واقع در خود معدن هشتاد الی صد هزار تومان امسال خرج می شود و ذغالی هم که استخراج میشود مثل سابق نیست که همینقدر برسند ول کنند بروند آنطرف را بگیرند اینطور نیست اگر ما بخواهیم اینکار را بکنیم ممکن بود که اجازه بدهیم ولی بعقیده بنده گمان میکنم که سوء تفاهم از این راه شده است و راجع بقسمت سهام آقا دولت اصلاً معدن شمشک را لازم دارد و عمل خواهد کرد چنانچه در سنه ۳۰۹ خاطر محترمشان مستحضر است این عمل شده امسال برای بیک مشکلاتی در بودجه پیش بینی نشده بود و بعد که متوجه شدیم این عمل عجلتاً بطور موقت خواهد شد و بعد در سنه ۳۱۱ آن نظریه کاملاً تأمین خواهد شد اما راجع باصول کلی معادن فکر آقا را بنده کاملاً تصدیق دارم و تقدیس هم میکنم دولت هم کاملاً نظرش این است و الان هم بیک قانونی برای معادن و همچنین بیک لوابیحی در دست اقدام است که شاید در آتیبه نزدیکتی بعرض آقایان محترم نمایندگان خواهد رسید بعقیده بنده عجلتاً هم بموافقت فرمائید و سایر آقایان هم مساعدت فرمایند

که با این نظریه که دولت اتخاذ کرده است مساعدت بشود هم برای معدن شمشک و هم برای اصول استخراج امسال مساعدتر خواهد بود تا آن نظریه که دارید در حال نظریه آقا و ما هر دو یکی است منتهی شقوق اجرا مختلفست ولی چون ما در عمل هستیم و مشکلات قانون بودجه هم داریم اگر آقا مساعدت بفرمایند با نظریه ما موافقت کنند تصور میکنم بیشتر بنفع کار باشد.

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود:

پیشنهاد آقای رهنا

بنده در ماده دوم پیشنهاد میکنم

ماده دوم - اداره کل صناعت مجاز خواهد بود برای استخراج معدن شمشک شرکتی تشکیل دهد که معادل بیست هزار تومان سهام آن از طرف دولت خریداری خواهد شد. شرکت مزبور مطابق قوانین موجوده داخلی تشکیل و اداره خواهد شد.

رئیس - آقای رهنا

رهنا - بنده عرایضم را در این موضوع کردم و باز هم عقیده بنده این است که پیشنهاداتی که در این زمینه بشود که اداره صناعت شرکتی تشکیل بدهد و دولت سهام تأسیس کند البته بهتر است حالا آقای فرخ قبول کنند یا نکنند مختارند

رئیس کل صناعت - بنده با توضیحی که دادم

منتظر بودم که آقای نماینده محترم پیشنهاد خودشان را مسترد بفرمایند زیرا دولت در نظر ندارد شرکت تشکیل بدهد بجهت معدن شمشک احتیاج دارد خودش فعلاً اداره خواهد کرد بنا بر این گمان میکنم استدعای مرا قبول بفرمایند و مسترد کنند بهتر است

رهنا - بنده مسترد کردم

رئیس - پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم ماده دو حذف شود

رئیس - بفرمائید

در بودجه وزارتخانه بواسطه تغییر و تبدیلاتی که در وزارت اقتصاد داده شد و ابتدا وزارت اقتصاد بود بعد بهم خورد و ترتیبات دیگر پیدا شد در این بین آن اعتباراتی که لازم بود برای اینکه خرج بکنند برای معدن شمشک این از بین می‌رود حالا دولت دستش بسته است و میخواهد خودش معدن شمشک را اداره کند و ذغال در پی‌آورد و دلیل هم دارد که خودش میخواهد استخراج کند معدن را برای اینکه فعلاً قیمت ذغال سنگ دست دولت است در طهران مردم دیگر نمیتوانند قیمت را بمیل خودشان بالا ببرند و این منافع است برای دولت. آن مسئله که معدن را باید بطور علمی استخراج کرد و چه کرد و بولهای هنگفتی که لازمست مطلب دیگری است و يك اندازه در همین زمینه شده الان هم که معدن شمشک را استخراج میکنند مثل زمان قدیم و آن ترتیباتی که استخراج میکردند و معدن را ضایع میکردند نیست اشخاصی که در آنجا کار میکنند تخصص هم دارند که علمی کار بکنند البته اگر بخواهند بطور علمی کار بکنند شاید دوست سیصد هزار تومان اعتبار بیشتر لازم باشد برای اینکه ولی عاجلاً دولت و اداره صناعت با این بیست و سه هزار تومانی که اعتبار خواهند داشت برای اینکه بوسیله این بیست و سه هزار تومان که قرض میگیرند می‌توانند پول عمله و اجزا و مدیر و حقوق آنها را و مخارج جزئی دیگری که دارد پردازند و ذغالش را استخراج بکنند و بفروشند و این پول را پس بدهند و با این ترتیب عایداتی پیدا کند بمیزان هشتاد نود هزار تومان که امسال خرج کند اگر این اعتبار داده نشود امسال باید در پیش را ببندند و يك مقداری بدولت ضرر مالی وارد می‌شود و مقداری هم شاید بمردم از بابت قیمت ذغال سنگ ضرر وارد بیاید (صحیح است)

جمعی از نمایندگان - کافی است.

رئیس - پیشنهاد دیگری از آقای طهرانچی رسیده است

پیشنهاد آقای طهرانچی

ریاست محترم مجلس شورای ملی دامت شوکته

اینجناب پیشنهاد مینمایم در ماده دوم پس از کلمه عملیات اضافه شود (در ماده ۱ و ۲ فقط در ۱۳۱۰) خواهد بود.

رئیس - بفرمائید

طهرانچی - همانطور که آقای رئیس اداره صناعت فرمودند این عملیات موقتی خواهد بود و نا آخر ۱۳۱۰ در ماده يك بطور کلی این اجازه را داده جای این پیشنهاد در ماده يك بود که توانستم بنده آنجا بدهم آنجا مینویسد اداره صناعت مجاز است امور مالی و محاسباتی معدن شمشک را مثل يك مؤسسه تجارنی بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی و اداری دولت اداره نماید چون منظور شان تا آخر ۱۳۱۰ است بنظر بنده بعد از کلمه عملیات این عبارت اضافه شود بهتر خواهد بود و نظریه همه آقایان تأمین می‌شود.

رئیس کل صناعت - با این نظر مخالفتی نیست نظر آقا تأمین شده هست زیرا در آخر ماده ذکر شده که در آخر ۱۳۱۰ رد میکنند این دیگر موضوعی ندارد معهذا اگر لازم بداند بنده موافقت میکنم

مخبر - این نظریه نماینده محترم در ماده ۳ تأمین شده است زیرا که میگوید عایدات معدن پس از استهلاك بیست هزار تومان قرضه موضوع ماده دو و بعد از وضع مبلغ سه هزار تومانی که بمصرف مخارج استخراج میرسد در این ماده میگوید که بیست هزار تومان را رد میکند (طهرانچی - بعد موقوف می‌شود) موقوف نمی‌شود بعد هم دایر است اگر مقصود از پیشنهاد حضرتعالی این است که عملیات معدن شمشک بطرز تجارنی همین امسال باشد خود دولت هم این نظر را دارد چون نمی‌خواهد این عمل را ادامه بدهد عاجلاً بیست هزار تومان اعتبار میخواهد بعد این اعتبار را مسترد میکند و از منافع حاصله باز این عمل را میکند.

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای طهرانچی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد، رای میگیریم بماده دوم موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود
ماده ۳ - عایدات معدن پس از استهلاك بیست هزار تومان قرضه موضوع ماده ۲ در آخر ۱۳۱۰ و بعد از وضع مبلغ سه هزار تومانی که ضمن عایدات در بودجه ۱۳۱۰ مملکتی منظور شده است بمصرف مخارج استخراج ذغال و دائر داشتن معدن مزبور رسیده و مازاد بصندوق عایدات مملکتی تحویل خواهد شد.

رئیس - آقای بوشهری

بوشهری - بعقیده بنده این ماده از نقطه نظر محاسباتی درست نوشته نشده بجهت اینکه مینویسد از عایدات معدن اول بیست هزار تومان قرضشان استهلاك شود و سه هزار تومانی که منظور شده است باید پرداخته شود بعد مابقی ارزش موضوع شود مزادش بصندوق دولت عاید شود باین معنی که اگر آنها چیزی خریدند باید اول بیست هزار تومان را بصندوق دولت بدهد بعد سه هزار تومان را بعد خرجش را موضوع کند بعد آنچه باقیماند بصندوق دولت بدهند و جزو عواید مملکتی می شود ولی نمی شود گفت اول این را موضوع کنید بعد سایر مخارج از قبیل مزد عمله و اینها نسبه بماند تا آخر و این از نقطه نظر محاسباتی درست نوشته نشده

رئیس کل صناعت - بنده عرض کردم در توضیحاتم که این اعتبار متحرك است اعتبار متحرك اینطور است که از آن محل مخارجی میشود و بعد از همان محل باز بجای آن خواهند گذاشت یعنی بهمان ترتیب گردش میکند تا آخر سنه تمام اعتبار رد میشود و بعلاوه عایدات عایدات خالص است هیچوقت آن ترتیب منظور نیست.

رئیس - آقایانی که با ماده سوم موافقت دارند

قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است آقای فهیمی

فهیمی - عجاله برای اینکه کار دولت معوق نماند ما با این لایحه موافقت کردیم و این اعتبار را هم تصویب کردیم لکن بنده مطمئن هستم و باید آقایان هم مطمئن باشند که طریقه استفاده از شمشک با این لایحه نمیشود باین طریق نخواهد شد اتفاقاً هفته گذشته خود بنده طرف شمشک بودم اول وسیله که برای استفاده لازم است راه است که ساخته شده فقط يك فرسخ باقی است که خیلی سخت است و مال هم نمیرود ولی عملیاتی که در خود معدن شده است تمام غلط است زیرا آنان قریب هفتصد هشتصد خروار ذغال استخراج شده است که هیچکدام رگه معدنی نیست و بطور قطع عرض میکنم که ذغال شمشک هنوز بقدر کافی هم استخراج نمیشود این ذغال ها که می آید تمام از معدن لالان و گرما بدر است معدن شمشک يك معدن مهمی است که ذغالش فوق العاده خوبست برای استخراج اینکار همانطور که آقایان اظهار کردند دولت نباید مداخله بکند یعنی دولت اگر بخواهد خودش متصدی امر استخراج باشد يك مخارج گزاف متحمل خواهد شد بدون اینکه استفاده واقعی بکند اول خرج اداره و مفتش و اینها را خواهند داد بعد سایر مخارج این معدن را اگر بطور کلی باشخاص و گیتیها بدهند هم اشخاص استفاده میکنند از کاری که دارند هم دولت استفاده میکند از راه حقی که برای خودش میگیرد هم اهل شهر استفاده میکنند از حیث داشتن ذغالشان به قیمت ارزان ولی مطمئن باشید که مطابق منظور دولت ذغال را به آن قیمت واقعی که تصور میکنید بصرف مردم باشد نخواهند فروخت و معدن را آنطوریکه لازمست نمیتوانند استخراج کنند. مهندس دولت باید نظارت کند بکند ولی استخراج باید بدست اشخاص باشد مردم استفاده که از کسب و تجارت باید داشته باشند از همین راهها است و اگر دولت بخواهد تمام این کارها را خودش نگاه دارد فایده ندارد باید ب مردم واگذار کند

و در نتیجه از حقی که از آنها میگیرد از آن منافع استفاده کند و اگر نباشد نخود دولت بخواهد بکند هم مخارجش زیاد خواهد شد که اجازه نمیدهد به قیمت خیلی نازل بفروشد هم اینکه تجارت دزدست مردم نمی افتد این است که بنده با يك تحقیقاتی که از اشخاصی که اطلاع سابق و لاحقش را داشتند کردم عقیده ام این است که این رایك عده اشخاصی امتیاز بدهند و کسانی که سابق بوده اند اطلاعات کافی نداشته اند که در اینجا در راه چقدر استخراج ذغال میکنند و چقدر فایده میبرند تخمین هم میگردند و يك عملی میگردند و معدن را خراب کرده اند و دولت باید با مخارج گزافی دوباره اصلاح کند. دولت مهندس خودش را باید بفرستد برای نظارت ولی اختیار استخراج بدست اشخاص باشد. حالا البته باین بیست هزار تومان می شود يك کاری کرد بعد امتیاز باشخاصی بدهند این بیست هزار تومان را ممکن است نهد کنند بگیرند که آن منافع نظوره حاصل شود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

مخبر - يك سهوی در طبع شده اینجا که مینویسد در ماده دوم (برای سرمایه عملیات مبلغ بیست هزار تومان از محل چهار صد و بیست و پنجاه هزار تومان موضوع قانون مورخه ۱۹ تیرماه ۱۳۱۰ استقراض نماید) این باید اینطور نوشته شود که قانون مصوب ۱۰ تیرماه ۱۳۰۹ از این جهت این تذکر را دادم

رئیس - این سهو در موقع طبع نبوده (مخبر - اشتباه در لایحه بوده است حالا بفرمایند اصلاح بشود)

اصلاح می شود. نای میگیریم به مجموع لایحه باین اصلاح (یعنی تصحیح) که آقای مخبر کردند. موافقین ورقه سفید خواهند داد.

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۶۸ ورقه سفید تعداد شد) رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رای ۸۲ با کثرت ۶۸ رأی تصویب شد.

۳ - شور لایحه تجدید کثرات معلمین فرانسوی [رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به تجدید کثرات شش نفر مدرس مدارس عالی: خبر کمیسیون:

لایحه تجدید کثرات شش نفر معلمین مدارس عالی و متوسطه که تحت نمره ۲۳۳۵ به مجلس شورای ملی پیشنهاد شده بود در کمیسیون بودجه مطرح و مورد شور واقع شده با توضیحاتی که آقای وزیر معارف بیان نمودند کمیسیون با مواد پیشنهادی موافقت و اینک عین مواد پیشنهادی را با اصلاح تبدیل کلمه (مدرسین در ماده ۲ جمله دو مدرسه) برای تصویب پیشنهاد مجلس مقدس مینماید.

رئیس - خبر کمیسیون معارف در این خصوص: کمیسیون معارف با حضور آقای وزیر معارف لایحه نمره ۸۲۰۰ دولت را راجع به تجدید استخدام شش نفر معلمین فرانسوی مدارس متوسطه و عالی را تحت شور قرار داده در نتیجه توضیحات آقای وزیر معارف با لایحه مزبور موافقت حاصل شده اینک خبر آنرا تقدیم مینماید.

رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه در این خصوص: کمیسیون امور خارجه لایحه نمره ۲۳۳۵ دولت را راجع

- آقایان: لبقوانی - ناصری - حاج محمد رضا بهبهانی - ایزدی - حسینی خان نواب - ملک مدنی - حسینی میرزادولشاهی - میر سید احمد بهبهانی - مسعودی خراسانی - مقدم - درباری - کازرونی - طهرانی - بونس آقا وهاب زاده - میرزا بانس - تنه الاسلامی - بنکدار - ملک زاده آملی - طالش خان - افندی - میر سید محمد محیط - حبیبی - بوشهری - دکتر طاهری - میرزا اسدالله فقیه - دکتر سنک - موبد احمدی - جمشیدی - هراز - مفتی - محمد تنی خان اسعد - مولوی - منتصم سنک - احتشام - سید کاظم یزدی - دکتر شیخ - سید مرتضی وثوق - دکتر احتشام - هزارجریبی - لاریجانی - آدینه جان یار علی - ابراهیم قوام ابوالحسن بیربا - دادور - حاج حسین آقا مهدوی - شریعت زاده - موقر - اسماعیل شفقانی - حکمت - بیات ما کر - میرزا محمد علی خان تربیت میرزا احمد خان صفاری - طهرانی - ازکائی - احتشام زاده - حیدری - دکتر افغان - معتضدی - وهاب زاده - شریفی - مخبر فرهنگت دکتر ملک زاده - میرزا صادق خان اکبر - رهبری - دبیر سهرابی - سهراب خان ساکنیان - مجد ضیائی - محمد علی میرزادولشاهی

به تجدید و تمدید کتبرات شش قر معلمین فرانسوی برای تکمیل مدارس متوسطه و عالی مورد مذاکره قرار داده و با استخدام شش قر معلم مذکور از فرانسه از نقطه نظر ملیت موافقت مینماید.

رئیس - مذاکره در کلیات است اشکالی نیست؟
آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بند لازم دانستم در این موقع که لایحه استخدام معلمین فرانسوی به مجلس آمده يك عراضی عرض بکنم در سال گذشته خاطر م هست با آقای وزیر معارف مذاکره کردیم که از معلمین فرانسوی که استخدام میکنند خوبست بعضی را مأمور ایالات و ولایات بکنند و ایشان هم قول دادند که این کار را انجام بکنند در بعضی شهرها هم کردند و لکن موفق نشدند که در بعضی شهرهای دیگر هم بکنند. البته ما این را تصدیق داریم که طهران مرکز و پایتخت دولت است و باید وزراء توجه بیشتری بمرکز بکنند لکن نه بدرجه که ایالات و ولایات را بکافی فراموش کنند. ایالت کرمان یکی از ایالات مهمه است مدرسه شان امروز تکمیل شده دوازده کلاسه است خوبست بکنفر از این معلمین راهم مأمور کرمان بکنند که البته قوه شاگردها وقتی معلم فرانسوی باشد بهتر می شود و یکی دیگر در موضوع دارالمعلمین که حقیقتاً زحماتی کشیده شده و مدرسه خوبی شده است و امسال هم تقریباً دوازده قر از مدرسه عالی دارالمعلمین بیرون آمدند نه قر علمی سه قر ادبی و بانصدیقی که خود وزارت معارف داشت که معلمین دارالمعلمین میگفتند راجع باین شاگردانی که بیرون آمده اند که آنها از ما بهترند برای تعلیم و تمام بواسطه زبان چون زبانشان فارسی است و معلومات ما را اخذ کرده اند در درس دادن و معلمی آنها قوه شان بهتر از ما است اینطور شنیدم لکن ما با آنها چه کردیم؟ با این شاگردهایی که از مدرسه دارالمعلمین بیرون آمده اند وزارت معارف حالا با آنها چه میکند. عرض میکنم مطابق قانونی که دارند رتبه چهار شصت و چهار تومان حقوق به آنها میدهند در حالی که شاگردان مدارس متوسطه را باماهی صد و بیست تومان صد و چهل تومان استخدام میکنند یعنی کتبرات

میکند آنها را برای مرکز و ولایات. اما آنکه از دارالمعلمین عالی و کلاس یازده بیرون آمده باید شصت و هشت تومان بگیرد. ملاحظه فرمائید این بنده خوب نیست و تشویق آنها نیست. شما معلم فرانسوی بیاورید بایک حقوقی که آنوقت شاگردهایی که از مدارس متوسطه بیرون می آیند ترجیح میدهند بر آنها این است که باید وزارت معارف یک فکری بکند برای این موضوع اقلاً از اینها تشویق بشود تا از کسانی که از کلاس دوازده بیرون می آیند. يك جواب آقای مخبر به بنده خواهند داد که آنها رتبه ندارند و اینها رتبه دارند این رتبه پیشکش سرکار پول بهش بده نان بخورد باو صد و بیست تومان میدهند باینکه رتبه دارد شصت و چهار تومان رتبه برای این چه فایده دارد این است که تشویق نمی شود مگر اینکه وزارت معارف آقای معاون در نظر داشته باشند یکی از معلمین فرانسوی را امسال اقلاً به کرمان بفرستند.

مخبر - قسمتی را که نماینده محترم راجع باعزام معلمین اروپائی بولایات و ایالات فرمودند البته همان طور که فرمودند باید اقدام کرد و ولایات و ایالات را هم از نعمت هایی که مرکز بهره مند می شود آنها هم بهره مند شوند همینطور هم شده است همینطور که فرمودند در یزد و مشهد و شیراز معلمین اروپائی هستند در کرمان که ناچال اعزام نشده برای این بود که مدرسه متوسطه کلاس پنج پارسال تأسیس شده بود و شش امسال و این معلمین اروپائی که اعزام میشوند فقط کلاس های آخر است چون آنجا هنوز تهیه نشده بود برای آنجا در نظر گرفته شد البته استحقاق دارند و باید هم فرستاده شود امسال هم در بودجه معارف کرمان هم عرض کردم برای تأسیس کلاس شش متوسطه هزار و دو بیست تومان منظور شده بود و مخصوصاً وزارت معارف نسبت به محل هایی که از حیث سهمی معارف خیلی عقب بودند مثل کرمان و فارس و اصفهان و یزد و اینها به آنها نسبتاً رعایت بیشتری کرده اند و اگر اضافه پیدا شده است برای آنها منظور کرده اند. نسبت به محصلین دارالمعلمین که فرمودید خودتان جوابش را فرمودید که مطابق قوانینی که برای درجه دکتور و برای

اشخاصی که دارای ایسانس هستند برای تشویق آنها ما رتبه سه اداری را تشخیص دادیم که پنجاه و دو تومان باشد برای دارالمعلمین اشخاصی که دیپلمه دارالمعلمین می شوند يك رتبه هم اضافه منظور شد و برای آنها رتبه چهار اداری بعلاوه يك مزایائی دارند اینها تا رتبه شش هم دو سال توقف در يك رتبه موجب ترفیع است و تصدیق فرمائید که نسبت بسایر مستخدمین دولت يك رعایت قابلی شده است مثلاً کسی که از اینجا بیرون می آید از مدرسه شش متوسطه تصدیق میگردد می رود تحصیل طب میکند پنجسال در مدرسه طب تحصیل میکند وقتی که می رود بارویا و بر میگردد بعد از پنجسال که بر میگردد پنجاه و دو تومان حقوق میدهند برطبق قانون اعزام محصلین بارویا ولی کسی که همینجا شش کلاس متوسطه را تمام کرد و سه کلاس متوسطه را تحصیل کرد شصت و هشت تومان حقوق بهش میدهند رتبه چهار بانوقف هر دو سال در يك رتبه تا رتبه شش و اگر خواهند يك پول بیشتری بگیرند باید از رتبه صرف نظر بکنند و کتبرات بشوند مثل سایر مستخدمین و خود او هم قبول نمیکند کمکی که ممکن است باین اشخاص بشود از این راه می شود که آنها را که استخدام میکنند يك حق التدریس هم علاوه بهشان داده می شود آن حق التدریس غالباً بالغ معنا بهی است و باینطور تشویق می شود ایشان. بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای کارزونی

کارزونی - موافقم

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - بنده موافقم فقط خواستم آقایان اینجا اجازه بدهند يك توضیحاتی عرض کنم بعقیده قسمت اعظم از فلاسفه میگویند (وجود ناقص به از عدم صرف است) ولی بنده در مسئله معارف عقیده ام این است (که عدم بهتر از ناقص است). در معارف وقتی اقدام شد باید اقدامات بطور جدی باشد که ما از معارف فایده ببریم. آقای مؤید احمدی اظهار فرمودند چرا معلمین فرانسوی که استخدام می شود برای مرکز است برای ولایات و

ایالات نمی فرستیم اولاً همه ماها آرزو داریم که همه ایران دارالعلم بشود لکن باید سعی کنیم که يك جائی را که اسمش را گذاشتیم دارالعلم حالا یا کرمان است یا طهران است هر جائی که اسمش است آنجا را باید سعی کنیم طوری بشود که محصلینی که از ولایات و ایالات بیرون می آیند و از مدرسه دارالمعلمین یا يك قسمتهای دیگر بیرون می آیند آنها یک طوری تحصیل کرده اند و تربیت بشوند که آنها هم بروند بایالات و ولایات هم زبان خودمان يك استفاده بدهند والا اگر بخواهیم ناقص ناقص اقداماتی متوقع باشیم از وزارت معارف که در همه جا يك نتیجه مطلوبه نمیگیریم بلکه باید اوقاتمان را صرف کنیم آنها را که میگوئیم دارالعلم آن را باید سعی کنیم بطور کامل درست کنیم بعد به جاهای دیگر خاصه باینکه بنده هیچ سابقه ندارم با آقای میرزا غلامحسین خان یعنی دوستی ندارم و اسمشان را شنیده ام (جمشیدی - بسیار آدم خوبی هستند) ولی بنده اطلاع دارم که ایشان اولاً يك شخصی دانشمند عالم فاضلی هستند تا نیا سالها در قسمت مدارس و معارف خیلی زحمت کشیده اند و بهترین امتحانی است که آقای وزیر معارف در این موضوع کرده اند و ایشان را انتخاب کرده اند ولی چیزی که هست ایشان را باید تشویق کرد و از ایشان يك نظریات خوبی (چون هم تجربه دارند هم زحمت کشیده اند) گرفت برای اصلاح و تکمیل مدارس و نظریات ایشان گمان میکنم خیلی خوب باشد و مفید بحال معارف باشد بعد در قسمت شاگردان دارالمعلمین که اظهار کردند این نکته را باید در نظر بگیریم که دولت زحمت میکشد یا دارالمعلمین یا مدرسه طب یا متوسطه ایجاد میکنند پول خرج میکنند معلم و همه چیز می آورد پس من می رود در مدرسه بخرج دولت تحصیل میکند وقتی از مدرسه بیرون آمد او وظیفه دارد باید بهم وطن خودش تا يك مدتی خدمت کند سه سال چهار سال البته باید يك حقوقی هم بگیرد که قوت بخورد و نمیر باشد و لویجدا کافی نباشد همانطوری که بکنفر اولاد رعیت مجبور است که نمیتواند تحصیل کند برود تشنگ بگیرد و خدمت نظام وظیفه بکند همانطور محصلین

هم که از مدارس دولتی بیرون می آیند و دولت آنجا معلم می آورد و خرج میکند بمذاق تحصیل اگر یک قوت کمی داشته باشند و معلمی بکنند یا کار دیگر بکنند بنده تصور میکنم که نگرانی نداشته باشند باید خیلی متشکر باشند حالا سابقاً از مدارس متوسطه معلمینی بیرون می آمدند که بر فرض صد و بیست تومان حقوق می گرفتند برای کم پایی معلمین این را نباید مآخذ قرار بدهیم و به محصلین دارالمعلمین صد و بیست تومان حقوق بدهیم صد و پنجاه تومان بدهیم او هم یک وظیفه دارد که باید بوطنش خدمت کند او را هم باید تشویقش کرد که آقا باید به وطن خدمت کنی.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود بمرور در مواد موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

ماده اول - وزارت معارف مجاز است برای اصلاح و تکمیل مدارس متوسطه و عالیه استخدام شش نفر معلمین مدارس متوسطه و عالیه را که بموجب قوانین ۱۳ خرداد و ۲۱ مرداد ۱۳۰۲ استخدام شده اند برای مدت سه سال از اول شهریور ۱۳۱۰ تجدید و تمدید نماید.

رئیس - آقای ملک زاده

دکتر ملک زاده - بیاناتی که نمایندگان محترم راجع باستخدام معالمن کردند و مخصوصاً نسبت بمدارس متوسطه اظهار کردند محرك بنده شد که بنده هم عقیده خودم را در اطراف استخدام این معالمن بعرض برسانم خیلی هم سعی میکنم که با این بیان ناقصی که دارم این نیتم را کاملاً بعقیده خودم در امر معارف که بهترین امر مملکت است بهتر بتوانم بعرض برسانم و جلب توجه وزارت معارف و نماینده وزارت معارف را هم نسبت بعراض و پیشنهادی که تهیه کرده ام بکنم از این جهت است که استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند و البته وزارت معارف هم متوجه خواهند بود. در اینجا معلمینی که

یک اموری است که راجع است بحیات و تربیت و بالاخره راجع است به تمدن یک ملتی و آن عبارت از معارف است و مخصوصاً معارف در مملکت طوری باید تنظیم شود که تمام مدارس هم قوه و متحدالشکل و هم پا بتوانند جلو بروند و اگر اینطور نشود چنانکه الان هم متأسفانه در عمل می بینیم دچار یک معایب و محظوراتی میشوند بنده شخصاً پارسال که سفر کردم سفرهای دیگری هم که کردم بسیاری از مدارس متوسطه را در ایالات و ولایات که رفته ام دیدم مخصوصاً در سال گذشته خدمت آقای مؤید احمدی و یکی دو نفر از نمایندگان کرمان بمدرسه متوسطه کرمان رفتیم تمام کلاسها را امتحان کردیم متأسفانه مدارس متوسطه ولایات با مرکز هم قوه نیستند و قوه و رتبه اینها میخواهم بگویم که تقریباً شش در ده فرق دارد اولاً راجع بزبان قوه مدارس ایالات و ولایات فوق العاده ضعیف و کم است و آقایان تصدیق میفرمایند که مدارس متوسطه و تحصیل متوسطه فی حد ذاته دارای یک استقلال و موقعیتی نیست فقط موقعیت مقدماتی دارد و تحصیلات متوسطه مقدمه است برای تحصیلات عالی بنا بر این وقتی که شاگردان مدارس ایالات و ولایات با مدارس مرکز هم قوه نشوند برای تحصیلات عالی برای رفتن بااروپا و بالاخره برای رسیدن بتمام مقامات عالی مملکت که بالاخره بکروزی هیئت مدیره مملکت را اشخاص تحصیل کرده و اشخاصی که دارای تحصیلات عالی هستند باید تشکیل بدهند و تشکیل میدهند بالاخره تمام مقامات عالی تمام استفاده هائی که از ترویجات معارفی میشود مخصوص بمرکز و محصلین مرکز خواهد بود الان صد نفر محصل میخواهم بفرستیم بهار و البته کنکور میدهم وقتی که شاگرد مدرسه متوسطه کرمان بایزد در درجه دهم واقع شد نسبت بشاگرد مرکز البته حق تقدم با شاگردان مرکز است امتحان دخول در مدرسه طب یا سایر مدارس عالی میخواهند بکنند شاگردان مرکز جلو هستند بعقیده بنده قطع نظر از

توازی که باید حقاً در یک مملکتی که از یک ملت تشکیل میشود باید در تمام مخارجش موجود باشد و فوق العاده در روحیات و ترقی مملکت مؤثر است ما یک حق مشروعی را عملاً داریم از ایالات و ولایات مملکت بر میداریم و میدهم بمرکز و بعقیده بنده این کم کم مثل امتیازاتی است که یک وقتی در رم معمول بود که اهالی شهر رم امتیازات مخصوصی داشتند که سایر ایالات و ولایات مملکت از آن امتیازات بکلی محروم بودند و نمیتوانستند دارای آن امتیازات بشوند این است که در این موضوع یک پیشنهادی هم تهیه کرده ام و عقیده ام این است که معلمینی که استخدام میشوند چون مدارس عالی در مرکز است اینها طبیعتاً در مرکز خواهند بود و البته به قدر کفایت معلمین خوب در مرکز داریم پس این معلمین که استخدام میکنیم اختصاص بدهیم بمدارس متوسطه ایالات و ولایات و مخصوصاً این نکته را تکرار میکنم که مخصوصاً علوم عالی را تحصیل کردن لازمه دانستن زبان است آقایان میدانند که زبان باب و درب علم است بدون دانستن زبان خوب نمیتواند کسی علوم عالی تحصیل کند آقایانی که نجف تشریف برده اند میدانند که تا کسی زبان عربی را خوب نمیدانست ممکن نبود بدرجه اجتهاد برسد و تا کسی زبان خوب نداند ممکن نیست بتواند استفاده کند از تحصیل علوم عالی و اینها پشت درب میماند و یک عمری را گذرانده اند و با کمال زحمت شش سال تحصیل متوسطه کرده اند در صورتیکه تحصیلات متوسطه فی حد ذاته چیزی نیست و مقدمه است برای تحصیلات عالی این عرض بنده است.

معاون وزارت معارف (میرزا غلامحسین خان رحما) -

اگر چه بیان بنده قاصر است که به بیانات فصیح نماینده محترم جواب عرض کنم لکن اینقدر ناچارم که عرض کنم ما لایدرک کله لایترک کله دولت در نظرش مرکز و ولایات هیچ تفاوت ندارد هر فرد ایرانی در مقابل دولت یک فرد ایرانی است چه آنکه در طهران است و چه آنکه

در کرمان است و چه آنکه دریزد است بلکه آن کسانی هم که در دهات کرمان هستند در نظر دولت مساوی است میفرمایند الا آن در کرمان مدرسه متوسطه است در فلان دهش که پنجاه نفر سکنه دارد آیا می توان مدرسه متوسطه باشد؟ اگر هم ممکن است باشد امروز نمیتواند باشد و تصور میکنم اولاً علت اینکه در مرکز مدارس عالیّه و مدارس متوسطه نسبتاً زیاده تر بوده است برای این بوده است که در یک مملکتی که شروع ترقی میکند باید اول وسائل پیشرفت کار خودش را تهیه کند آلات و افزار کار خودش را تهیه کند آنگاه شروع بکار کند قبل از هر چیز باید تهیه معلم کرد و معلم خیلی کم است همینطور که فرمودید زبان که سهل است هر درسی ناقص است این قصص نه تنها در مدارس ایالات و ولایات است بلکه در مرکز هم هست و با حسن مساعدت آقایان نمایندگان محترم انشاء الله امر این نواقص تا درجا مرتفع می شود و بوجود دارالعلمین کم کم معلمین متخصص خوب تهیه خواهد شد و این نواقص کم کم رفع خواهد شد هیچ امری باندازه امر معارف تدریجی نیست خود حضرت مستطاب عالی میدانند که هیچ امری در دنیا آتی الحصول نیست بخصوص معارف عمرها باید بگذرد تا اینکه معارف ترقی کند و آن نمو و رشد کامل را بکند چطور ممکن است در عرض ده سال بیست سال بیست و پنج سال معارف یک مملکتی مطابق معارف دنیا بشود در دنیا معارف یک چیز دیگری است که ما هیچ خبری از آن نداریم این که فرمودند راجع بمدارس متوسطه و کرمان را مخصوصاً اسم بردند امسال اتفاقاً اصلاحاتی در مدرسه متوسطه کرمان بعمل آمده است و از این نظر خاطر نماینده محترم آسوده باشد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

طهرانی - با این که آقایان خسته شده اند

رئیس - آقا نوبه شما نیست گفته شد کافی است.

طهرانی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

طهرانی - گرچه آقایان خسته شده اند چون یک مسأله در

مجلس گفته می شود البته این را تصدیق بکنید که این مطالب همه جا انعکاس میکند و تصدیق کنید که این مسائل خوب است گفته شود مخصوصاً در معارف که اسباب می شود که مردم متوجه شوند و حالا آقایان اجازه بدهند که بنده یک عرایضی دارم و تقریباً این جا یک کنفرانسیائی داده شد کنفرانس غیر از عمل است ممکن است مردم هم به اشتباه بقتند دولت که نظری ندارد حالا اگر آقایان اجازه میدهند بنده عرایضی دارم که عرض کنم و اگر اجازه نمیدهند که هیچ.

جمعی از نمایندگان - بفرمائید.

طهرانی - عرض کنم گویا آقای نماینده محترم توجهی نداشتند بنده هیچ عرض نکردم که طهران بهتر از ولایات است یا یک امتیازی دارد خبر بنده همچو عرضی نکردم و خیلی هم تقدیس میکنم آن حس دموکراسی آقا را بنده عرض کردم اینکه میگویند وجود ناقص به از عدم است بنده در معارف آن را معتقد نیستم بنده میگویم افزاز کار را باید تهیه کرد بعد در تمام مملکت بسط داد اگر بنا شود که چهار نفر معلم فرانسوی در طهران دو تا در تبریز یکی در کرمان و یکی در خراسان باشد هیچ کدام نمیتواند استفاده بدهند و هر کدام ناقص هستند این حاصلش چه چیز است غیر از این که یک مبلغی زیاد دولت خرج کرده است و یک مصارفی کرده است و نتیجه هم نگرفته است بنده عرض کردم حالا که طهران دارالعلم است خود شما هم میدانید که دسته دسته معصل از ایالات و ولایات می آیند طهران و تحصیل میکنند و بنده گمان نمیکنم که هیچیک از آقایان باشند که ندانند که مدارس متوسطه مقدمه است برای مدارس عالیّه و تحصیلات عالیّه این را گمان میکنم شاید آن دهاتی نوبی کوچک هم که ارزش برسید این قدر را میدانند این را لازم نبود که آقا بما درس بدهند البته مدرسه متوسطه مقدمه است برای رسیدن بمدارس عالیّه و این را قطع نظر از طهران ما می بینیم که در سایر نقاط دنیا هم میگویند دارالعلم مثلاً دارالعلم کامبریدج، پاریس دارالعلم است هم بوقت نمیگویند نانت دارالعلم است هیچوقت فلان ده پاریس دارالعلم نمی شود ما که از آنها جلوتر نیستیم البته در یک جائی که

مقدمت تحصیل بهتر فراهم است در آن جا تحصیل تحصیل میکنند بعد هم از آن جا ریشه میدوانند بسایر جاها و از ایالات و ولایات هم می آیند آن جا و تحصیل میکنند معیناً نه بنده و نه هیچیک از آقایان نمایندگان محترم نمیگویم که در ایالات و ولایات باید مدرسه متوسطه باشد باید مدرسه عالیهم باشد بنده بلکه هیچ کدام از آقایان این را رد نمیکنند ولی با وضع فعلی معارف که خودمان میدانیم پولمان کم است با این پول کم آیا ممکن است آن اقداماتی را که ممکن است در مرکز کرد در جاهای دیگر هم کرد؟ فرضاً یک معلم فرانسوی ما فرستادیم کرمان یا شیراز یا چهارتا فرستادیم از وجود آنها چه استفاده می شود غیر از این که پول بدهیم؟ خود آقا فرمودند که بنده خودم رفتم و امتحان کردم که در درجه از مدارس متوسطه طهران بیست نفرند پس ما خوب است سعی کنیم اولاً آنها را برسانیم بمدارس متوسطه طهران بعد معلم برایشان بفرستیم اگر معلم فرانسوی رفت آن جا از او چه چیز یاد میگیرند پس ما سعی کنید آنها را هم برسانید بمدارس متوسطه طهران بعد این کار را بکنید بنده غرض این بود والا عرض نکردم که جاهای دیگر معلم لازم ندارد.

کازرونی - پس در مدارس ولایات را به بندند چون ناقص است.

رئیس - آقای مؤید احمدی.

مؤید احمدی - آقای طهرانی از نقطه نظر این که

نمایند طهران هستند البته حقشان این است که این حرف ها را بزنند ولی هیچ وقت نکفتم که مدارس عالیّه استدعا میکنم حرف را درست توجه کنید این لایحه بر دو قسم است یک قسمت معامینی هستند که برای مدارس عالیّه استخدام میشوند ما گفتیم اینها بیش کشر مرکز ایالات و ولایات مدارس عالیّه ندارند آن معلمین هم باید اینجا باشند مقصود ما آن معامینی است که برای مدارس متوسطه استخدام میشوند خواهش ما این است همچنانکه به آذربایجان فرستاده اند و استفاده هم میکنند چرا نمیکند بمشهد هم فرستاده اند به خراسان هم فرستاده اند

غرض ما این است که دوازده نفر از دارالمعلمین عالی امسال بیرون آمده اند اینها را بگذارید در مدارس متوسطه طهران و معامین فرانسوی که استخدام میکنید بفرستید بایالات و ولایات برای اینکه مدارس طهران سالها داشته اند مدارس متوسطه داشته اند مدارس عالیّه داشته اند اینها را شاگرد هائی که از مدارس عالی بیرون آمده اند آنها را بگذارید در مدارس اینجا و این معلمین را بفرستید بولایات و ایالات و یک موضوع را هم اشتباه کردند آقای طهرانی که لازم است عرض کنم و دلیلش هم آقای معاون وزارت معارف که الان حضور دارند که شاگرد های ولایات از مرکز خیلی بهترند الان در مدارس طهران توجه بفرمائید و نمره شاگردان را به پیشید و مقایسه بفرمائید با نمره های شاگرد های ایالات و ولایات که از طهران جلو تر هستند منتها آقای دکتر مهدیخان ملک زاده عقیده شان این بود که ناقص است و علتش هم این است که معامینی که دارای زبان خارجه باشند نداشته اند قوه شان در زبان خوب نیست لکن در معلومات دیگر خوب است ما خواستیم این نقص را رفع کنیم و گفتیم که معامینی که برای مدارس عالیّه است البته باید در مرکز باشند ولی در ولایات و ایالات مدارس عالیّه ندارد و معامینی که برای مدارس متوسطه می آیند اینها را اختصاص بدهید بایالات و ولایات این است نظر ما.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

پیشنهاد آقای دکتر ملک زاده.

پیشنهاد میکنم که تبصره ذیل بماده اضافه شود:

تبصره - معامینی که بر طبق این قانون برای مدارس

متوسطه استخدام میشوند فقط برای تدریس در مدارس

متوسطه ایالات و ولایات گماشته خواهند شد.

رئیس - آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - بنده خیلی متأسفم از اینکه بیاناتم

خیلی ناقص بود و معلوم میشود نمیتوانم نیت خودم را

بعرض آقایان برسانم یا اینکه آقای طهرانی توجه نکردند بعراضی که بنده کردم ایشان پایه ادله و براهین خودشان را روی این اصل قرار دادند که چون معارف سایر جاها ناقص است پس بهتر این است که معارف مرکز را کامل کنیم و مکرر فرمودند که وجود ناقص به از عدم صرف است (بعضی از نمایندگان - این طور نگفتند) یا نیست پس بهتر این است که کامل شود بنده مجبورم بعرض آقای برسانم که در چیز است که تا بشر هست بهر درجه از تمدن و ترقی برسد این هر دو ناقص است یکی صحیح است و یکی معارف است (دکتر سنک - صحیح است) صحیح ناقص است برای اینکه وقتی کامل میشود که کسی نمیرد و تا وقتی که میمیرند صحیح ناقص است و زنده بودن فقط مختص ذات واجب الوجود است و انسان زنده بودنش برخلاف توحید است پس بنابراین صحیح ناقص است و معارف هم هر قدر پیش برویم و یک معلوماتی را بدست بیاوریم با کمال تأسف معلوم میشود که مجهولات خیلی زیاد تر از آن است که پیش تصور میکردند بکوفتی در دوره جاهلیت فکر میکردند که ستاره های آسمان را نمیشود شمرد بعد که عکس پیدا شد معلوم شد و دیدند که چهار هزار و کسری ستاره است بعد که تلسکوپ پیدا شد دیدند عدد ستاره ها بیشتر است و به دوست هزار رسید و بعد به ملیونها رسید و مسلماً که هر قدر علم کاملتر شود عدد ستارگان بیشتر میشود شاید امروز بعضی از آقایان این را بدانند که بعضی ستارگان هست با وجود اینکه نور در هر ثانیه سیصد و شصت هزار کیلومتر طی میکنند باز نورش از اول خلقت عالم تا حالا بزمن نرسیده است پس خواستم عرض کنم خدمت آقایان که مسئله معارف چیزی است که هر قدر پیش بروید خیلی ناقص است چه در طهران و چه در سایر جاها و این عراضی که عرض کردم و آگذار میکنم بقضات خود آقایان و نظر شخصی هم در این خصوص ندارم و بیش بنده طهران و ولایات یکی است و همانطور که به آقای مؤید ارادت

و عقب نیستند این مطالبی بود که بنده بطور اختصار عرض کردم (صحیح است)

معاون وزارت معارف - عرض کنم که این ۶ نفر معلمینی هستند که قبلاً در طهران مشغول تعلیم بوده اند و از ۱۵ شهریور که مدارس افتتاح میشود باید تعلیمشان را شروع کنند اینها معلم تازه نیستند که کنتراست شوند که بولایات اعزام شوند اگر باید مدارس متوسطه ولایات هم معلمین فرانسوی داشته باشند در جای خودش وقت باقی است و فعلاً این پیشنهاد قابل اجرا نیست **دشمنی** - این پیشنهاد را یک مرتبه دیگر بخوانند. (شرح ذیل خوانده شد)

تبصره - معلمینی که برطبق این قانون برای مدارس متوسطه استخدام میشوند فقط برای تدریس در مدارس متوسطه ایالات و ولایات گماشته خواهند شد. **دکتر ملک زاده** - استرداد میکنم.

مخبر - اجازه میفرمائید؟ برای استحضار خاطر آقایان و آقای دکتر عرض میکنم که این شش نفر معلم پنجگانشان برای مدارس عالیه اند و فقط یک نفر که در قسمت (ج)

است برای مدارس متوسطه است از این جهت آن نظریه که آقایان دارند در این قسمت تأمین نمیشود و چون خود آقایان هم موافقتند که مدارس عالیه باین معلمین احتیاج دارند برای مدارس ایالات و ولات باید در خارج تأمین کنیم [۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - برای دقت در این ماده لازم میشود که قبل از اخذ رأی بماده جلسه را ختم کنیم و در فاصله جلسه آینده دقت شود نظری نیست؟ (نمایندگان - خیر) جلسه را ختم می کنیم آقای معاون وزارت مالیه بنده را مطلع میدارند که احتیاج مبرم دارند او ایچی که در مجلس دارند بگذرانند و خواهش میکنند که روز پنجشنبه جلسه باشد که اختصاص بکارهای مالیه داشته باشد (صحیح است) اگر موافقت دارید **جلسه آینده پنجشنبه یازدهم شهریور دستور لوائح مالیه دکتر طاهری** - این لایحه را هم اجازه بفرمائید که در آن جلسه چون نیم تمام است تمام شود

بعضی از نمایندگان - مانعی ندارد - بسیار خوب **دشمنی** - پیشنهاد کنید.

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) **رئیس مجلس شورای ملی** - دادگر

قانون

راجع به اداره نمودن امور مالی و محاسباتی معدن شمشک

ماده اول - اداره کلی صناعت مجاز است امور مالی و محاسباتی و اداری معدن شمشک را مثل يك مؤسسه تجارتي بدون رعایت مقررات مربوطه بامور مالی و اداری دولت اداره نموده و حساب آنرا مرتباً بوزارت مالیه ارسال دارد

ماده دوم - برای سرمایه عملیات مبلغ بیست هزار تومان از محل ۴۲۵۰۰۰۰ تومان موضوع قانون مورخه ۱۰ تیر ماه ۱۳۰۹ استقراض نماید.

ماده سوم - عایدات معدن پس از استهلاك بیست هزار تومان قرضه موضوع ماده (۲) در آخر ۱۳۱۰ و بعد از وضع مبلغ سه هزار تومانی که ضمن عایدات معادن در بودجه ۱۳۱۰ مملکتی منظور شده است بمصرف مخارج استخراج نغال و دائر داشتن معدن مزبور رسیده و مازاد بصندوق عایدات مملکتی تحویل خواهد شد

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه هفتم شهریور ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر